

Učenje na daljinu – studija slučaja ETF-OL

Miloš Daković

Univerzitet Crne Gore, Elektrotehnički fakultet, Podgorica, Crna Gora,
e-mail: milos@ucg.ac.me

Primena slobodnog softvera i otvorenog hardvera
PSSOH 2021, Beograd, 9. oktobar 2021

- Učenje na daljinu je odavno prisutno u ljudskom društvu.
- Razvojem internet tehnologija i digitalizacijom društva olakšava se pristup ovim uslugama.
- Širokopojasni Internet je danas dostupan većini građana i bilo je pitanje trenutka kada će obrazovne institucije pored klasičnog pristupa nastaviti ponuditi i učenje na daljinu.
- Pandemija COVID-19 virusa je ubrzala ovaj proces, tako da se većina nastave tokom 2020. godine odvijala uz korišćenje tehnologija i sistema za učenje na daljinu.
- U ovom radu je predstavljena platforma ETF-OL, kreirana na početku COVID-19 pandemije, sa ciljem da olakša studentima i nastavnicima na Univerzitetu Crne Gore rad u novonastalim okolnostima.

ETF-OL platforma

- ETF-OL platforma je razvijena na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Nalazi se na: <https://bp.etf.ac.me/ol>
- Jitsi meet, instaliran na lokalnom serveru, je iskorišćen kao osnovni video-konferencijski sistem za izvođenje nastave. Nastavnik može koristiti i Zoom, Google meet ili bilo koji video-konferencijski sistem gdje se studenti uključuju na nastavu preko linka.
- Platforma nudi nastavnicima mogućnost zakazivanja nastave, postavljanja pitanja studentima tokom nastave i dobijanja spiska studenata koji su prisustvovali nastavi.
- Platforma ETF-OL je kreirana korišćenjem standardnog html-a, php okruženja i MySQL baze podataka.
- Platforma je jednostavna za korišćenje. Do sada (9.10.2021.) je na platformi registrovano više od 2100 studenata, 27 nastavnika i saradnika. Održano je više od 1400 termina nastave.

Sistem za izvođenje nastave na daljinu

Zakažite [novi termin nastave](#)

Pristupite dijelu sistema za [rad sa testovima](#).

Pogledajte [statistiku korišćenja sistema](#).

Pregled zakazanih termina nastave

Danas:

- nema zakazane nastave

Narednih dana:

- 10.09.2021. 08:00 Osnovi računarstva II - kolokvijum (ETR) [Otvori](#)
- 10.09.2021. 10:00 Osnovi računarstva II - ispit (ETR) [Otvori](#)
- 07.07.2027. 07:07 Razvoj i testiranje sistema za online nastavu (ETR) [Otvori](#)

Prethodnih 12 dana ([prikaži sve](#))

- 01.09.2021. 16:00 Signali i sistemi - ispit (EA) [Otvori](#)
- 01.09.2021. 16:00 Signali i sistemi - II kolokvijum (EA) [Otvori](#)

Sistem za izvođenje nastave na daljinu

Pregled zakazanih termina nastave

Danas:

- nema zakazane nastave

Narednih 10 dana:

- 10.09.2021. 08:00 Osnovi računarstva II - kolokvijum (Miloš Daković) [Otvori](#)
- 10.09.2021. 10:00 Osnovi računarstva II - ispit (Miloš Daković) [Otvori](#)

Rezultati provjera znanja:

- 08.05.2020. 09:31 Informacione tehnologije u sportu - probni test [Otvori](#)
- 30.04.2020. 09:35 Neki test [Otvori](#)

Provjere znanja

- Dio platforme za provjeru znanja može se koristiti za domaće zadatke, testove, kolokvijume ispite . . .
- U postavkama zadataka mogu biti uključeni slučajno generisani brojevi, a i redoslijed postavljanja zadataka može biti slučajan.
- Nastavnik može pratiti tok provjere znanja i koristiti sistem za provjeru regularnosti studentskog rada.
- Platforma trenutno podržava devet različitih tipova zadataka.
- Rezultati provjere znanja se objavljuju u okviru platforme, za svakog studenta posebno.
- Nastavnik pregleda jedan po jedan zadatak za sve studente. Pregledanje može biti automatizovano JavaScript programima.
- Provjere znanja preko ETF-OL platforme mogu se organizovati na daljinu ili u računarskim salama fakulteta.

Test: OR2 - kol. - Sep1 - 2021

Grupa	Naziv	Tip zadataka	Broj zadataka	Poeni po zadatku	Vrijeme po zadatku	Red	Akcije
1	Uvodno pitanje v2	a b c d - jedan	1/1	1	5 min	1	Uredi
13	abcd matrica	a b c d - više	1/4	1	3 min	10	Uredi
14	abcd polinomi	a b c d - jedan	2/5	1	3 min	10	Uredi
15	abcd stringovi	a b c d - jedan	2/5	1	3 min	10	Uredi
17	abcd grafika	a b c d - više	2/5	1	3 min	10	Uredi
18	abcd sum max	a b c d - više	1/3	1	3 min	10	Uredi
19	abcd matrice	a b c d - jedan	1/3	1	3 min	10	Uredi
10	Izraz 1	Linija koda	1/4	2	4 min	20	Uredi
11	Izraz 2	Linija koda	1/4	2	4 min	20	Uredi
12	Izraz 3	Linija koda	1/4	2	4 min	20	Uredi
16	Rezultat koda v2	Linija koda	1/1	1	3 min	20	Uredi
21	Pseudokod v2	Linija koda	1/1	2	4 min	20	Uredi
32	Funkcijski fajl v2	Program i sl.	1/2	5	12 min	25	Uredi
34	Grafik v2	Program i sl.	1/2	5	12 min	25	Uredi
31	Algoritam na papiru v2	Na papiru	1/1	5	12 min	30	Uredi
33	Algoritam petlja v2	Na papiru	1/2	5	12 min	30	Uredi
40	Završno pitanje	a b c d - jedan	1/1	1	4 min	100	Uredi
Ukupno:			20/48	40	1:43:00		

[Dodajte novu grupu](#) [Vratite se na spisak testova](#)

[Pogledajte primjer testa](#)

Primjeri zadatka na provjeri znanja

Max. poena: 2 Vrijeme: 3:47

39154C

Zadatak 12 od 20

Dat je pseudo-kod algoritma. Šta će biti ispisano kao rezultat izvršenja?

```
START
M = 12
N = 58
WHILE N < M
  N = N + 7
ENDWHILE
OUTPUT N
END
```

Odgovor:

Pošaljite odgovor

Zadatak 4 od 20

Ako je polnom $P(x)$ definisan nizom koeficijenata $\mathbf{p}$, kojom od komandi možemo izračunati vrijednost polinoma $P(x)$ za $x = \pi$?

- `p(pi)`   `polyval(p,pi)`   `P(pi)`   `polyfit(p,pi)`   Ne znam

Odaberite jedan odgovor.

Pošaljite odgovor

Zadatak 2 od 20

Potrebno je četvrtu vrstu matrice $\mathbf{A}$ smjestiti u vektor $\mathbf{b}$. Koje od navedenih Octave komandi izvode ovu operaciju?

- `b = A(:,4)`   `b = A(4,:)`   `b = A[4,:]`   `b = A(:)(4)`

Moguće je izabrati više odgovora.

Pošaljite odgovor

Zadatak 18 od 20

Potrebno je učitati niz cijelih brojeva X , dužine N i odrediti koliko je elemenata niza X manje od Y .

Nacrtajte algoritam ili napišite pseudokod za rješavanje ovog problema. Ulazni podaci su dužina niza N (prirodan broj), elementi niza X (cijeli brojevi) i broj Y (cio broj).

Zadatak riješite na papiru, slikajte ga mobilnim telefonom i uploadujte sliku. To radite tako što otvorite ovaj test na mobilnom telefonu. Dobićete formu za upload slika.

Broj slika (stranica) koje možete uploadovati je: 1.

Osvježite ovu stranicu da pregledate smanjene verzije uploadovanih slika.

Potpišite se i napišite broj indeksa u gornjem lijevom uglu svakog lista papira. Papire sa izradom zadataka sačuvajte.

Kad završite upload slika kliknite na dugme "Pošaljite odgovor" za prelazak na naredni zadatak.

Nemojte kliknuti na dugme "Pošaljite odgovor" prije nego što uploadujete slike vašim telefonom. Ako to uradite, smatra se da ste odustali od izrade ovog zadatka.

Pošaljite odgovor

Test: MURnk - K2 - 2021

Procent urađenih zadataka: 97.4% - 339/348

Postavljeno zadataka

Studenta	Zadataka
29	12

Uploadovano slika

Studenta	Br. slika
1	1
3	2
20	3
2	4
26	75

Završeno zadataka

Studenta	Zadataka
27	12
1	11
1	4
29	339

Preostalo zadataka

Studenta	Zadataka
1	8
1	1
2	9

Početak:
17:00:05 – 17:40:44

Kraj:
17:48:27 – 19:02:04

Trajanje:
00:45:30 – 01:46:57
01:10:09

[Provjera regularnosti](#)

Zaključak

- Platforma za učenje na daljinu ETF-OL je razvijena i implementirana u Crnoj Gori, te se za korišćenje ovog sistema angažuju samo lokalni resursi.
- Platforma ima mogućnost integracije sa drugim sistemima (na primjer sa komercijalnom Zoom platformom i sličnim sistemima).
- ETF-OL platforma je projektovana da ispuni specifične zahtjeve nastavnog procesa na Univerzitetu Crne Gore, uključujući i provjere znanja: domaće zadatke, testove, kolokvijume i ispite.
- Pandemija COVID-19 je primorala mnoge obrazovne institucije da koriste učenje na daljinu. Ovakav vid učenja ima svojih prednosti ali i mana. Isto se može reći i za klasičnu nastavu. Moguće rješenje dileme: klasična ili nastava na daljinu, je da se umjesto „ili” stavi „i”. Učenje na daljinu će vjerovatno biti dio obrazovnih sistema i nakon završetka COVID-19 pandemije.

Učenje na daljinu – studija slučaja ETF-OL

Hvala na pažnji.

Pitanja?